

Flerspråklighet neglisjeres i skolen

Det viser Språkrådets nye landsdekkende undersøkelse blant elever og lærere i grunnskolen. Elevenes flerspråklighet utnyttes bare til en viss grad i timene. Dette til tross for at flerspråklighet fremheves som en ressurs i utdanningspolitiske styringsdokumenter.

På oppdrag fra Språkrådet og MultiLing – Senter for flerspråklighet ved Universitetet i Oslo er bruken av språk i skolen undersøkt. Undersøkelsen «Rom for språk?» er gjennomført i hele landet blant elever og lærere på 5.–6. trinn og 9.–10. trinn.

Undersøkelsen viser at to av tre lærere ikke har hatt undervisning der det å kunne flere språk har vært tema. Flertallet av lærerne har heller ikke planer om slik undervisning. Dette står i kontrast til det språklige mangfoldet blant elevene som dokumenteres i undersøkelsen. Her går det fram at en av tre elever har et flerspråklig hjemmemiljø. Resultatene viser at det også er mye bruk av andre språk enn norsk i friminuttene. Engelsk dominerer, men elevene rapporterer også språk som arabisk, fransk, kurdisk, somalisk, spansk, tysk og vietnamesisk. De bruker altså språk som er tradisjonelle fremmedspråk i friminuttene, men også språk som er minoritetsspråk i Norge.

- Språklig mangfold er en ressurs i utviklingen av språkkompetansen til barn og unge. Men denne ressursen blir altså ikke utnyttet av alle lærere. Denne usynliggjøringen av flerspråklighet er problematisk. Skolen skal reflektere det samfunnet vi har, ikke minst det språklige mangfoldet, sier rådgiver i Språkrådet Ingunn Indrebø Ims.

Slang på engelsk dominerer

Når elevene blir bedt om å gi eksempler på innslag fra andre språk som er i bruk når de er sammen med venner, nevner de i hovedsak engelske ord og uttrykk. Ord og uttrykk som nevnes, er blant annet «yes», «oh my god», «bitch», «I don't know», «cool shit», «what's up», «by the way» og «nice». Forkortelser som «omg», «lol», «yolo» er også frekvente.

Mer språk tidligere

I undersøkelsen oppgir elevene også at de ønsker å kunne bruke andre språk enn norsk oftere i skolehverdagen. Dette gjelder særlig elever på 5. og 6. trinn, og kan tyde på at mange ønsker seg mer språkopplæring tidligere i utdanningsløpet.

- Vi mener at dette bør påvirke framtidens læreplaner og kompetansemål ved at elever i grunnskolen får undervisning i flere språk enn norsk og engelsk tidligere enn det de gjør i dag. Forskning viser også at undervisning i flere språkfag i tidlige skoleår og bruk av elevenes flerspråklige ressurser styrker den språklige læringsevnen, sier Indrebø Ims.

Kontakt

Anne Kirkhusmo, kommunikasjonssjef i Språkrådet, tlf. 416 74 135
Ingunn Indrebø Ims, rådgiver i Språkrådet, tlf. 474 49 354